

Θεολογικά Χρονικά

Συνέδρια – Ημερίδες – Συμπόσια

ΙΟΥΛΙΟΣ

*«Ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου
στὸ Χορευτὸ Πηλίου»*

Ἡ Ἑταιρεία Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν Πηλίου, σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ἐφορεία Ἀρχαιοτήτων Μαγνησίας, τὴν Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν Βόλου, τὴν Περιφέρεια Θεσσαλίας – Περιφερειακὴ Ἐνότητα Μαγνησίας καὶ Σποράδων καὶ τὸν Δῆμο Ζαγοράς-Μουρσειοῦ, μὲ τὴν ὑποστήριξη τοῦ 25th International Pelion Festival, τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ & Ἀθλητισμοῦ καὶ τοῦ Συλλόγου Ἐπαγγελματιῶν Ζαγοράς «Ξένιος Ζεὺς», συνδιοργάνωσαν μεταξὺ 11 καὶ 12 Ἰουλίου 2025 στὸν οἰκισμὸ Χορευτὸ Διημερίδα, μὲ θέμα: «Ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὸ Χορευτὸ Πηλίου». Στὶς δύο συνεδρίες τῆς Διημερίδας συμμετείχαν 12 ὁμιλητές/ὁμιλήτριες.

Ἐνδεικτικῶς ἐπισημαίνονται οἱ εἰσηγήσεις τῆς Ἐλισάβετ Νικολάου, προῖσταμένης τοῦ Τμήματος Προϊστορικῶν καὶ Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων καὶ Μουσείων τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Μαγνησίας, μὲ τίτλο: «Ἅγιος Νικόλαος, ναῖδριον ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ Χορευτοῦ. Στοιχεῖα ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ σὲ ἓνα μεταβυζαντινὸ μνημεῖο», τῆς Μαρίας Νάνου, ἐρευνήτριας τοῦ Λαογραφικοῦ Κέντρου «Κίτσος Μακρῆς», Παραρτήματος τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ Κέντρου Πληροφόρησης τοῦ Πανεπιστη-

μίου Θεσσαλίας, μὲ θέμα: «Οἱ τοιχογραφίες τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὸ Χορευτὸ (π. 1651)», τοῦ δρ. Πάρι Εὐγενικοῦ, μὲ τίτλο: «Τὸ ξυλόγλυπτο τέμπλο τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὸ Χορευτὸ» καὶ τῶν Ἀναστασία Ντίνα, προῖσταμένης τοῦ Τμήματος Συντήρησης Ἀρχαιοτήτων καὶ Ἔργων Τέχνης τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Μαγνησίας καὶ Ἀνδρέα Μπέκου, συντηρητῆ καὶ μέλους τῆς ἐταιρείας συντήρησης ἔργων τέχνης “Art Restoration E.E.”, μὲ θέμα: «Ἀρχικὴ κατάσταση διατήρησης, μελέτες καὶ ἐργασίες συντήρησης – ἀποκατάστασης τοῦ τοιχογραφικοῦ διακόσμου, τοῦ τέμπλου καὶ τῶν εἰκόνων, τῶν λίθινων στοιχείων καὶ τοῦ βοτσαλωτοῦ δαπέδου τοῦ ναοῦ Ἁγ. Νικολάου Χορευτοῦ».

*“World with Broken Borders:
Theological Perspectives on Displacement
and Diasporas”*

Τὸ Eastern European Institute of Theology, μὲ τὴν ὑποστήριξη τοῦ Dnipro Hope Mission, τοῦ Scholar Leaders, τοῦ Langham Publishing καὶ τοῦ Mesa Global, διοργάνωσε ἀπὸ τὶς 28 Ἰουλίου ἕως καὶ τὶς 2 Αὐγούστου 2025 διαδικτυακὸ Summer School of Theology, μὲ θέμα: “World with Broken Borders: Theological Perspectives on Displacement and Diasporas”. Σὲ αὐτὸ συμμετείχαν 15 ἐπιστήμονες καὶ ἐρευνητές/ἐρευνήτριες

(θεολόγοι, φιλόσοφοι, ψυχολόγοι, κοινωνικοί επιστήμονες, μελετητές διαφόρων χριστιανικών παραδόσεων κ.ά.).

Κύριος στόχος του Summer School ήταν να καταδείξει το πρόβλημα της αναγκαστικής εκτόπισης λόγω πολέμων, στρατιωτικών συγκρούσεων, περιβαλλοντικών καταστροφών κ.ά., καθώς και τον ήγητικό ρόλο των χριστιανικών κοινοτήτων της Διασποράς. Σχεδόν κάθε χώρα στο πρώτο τέταρτο του 21ου αι. αντιμετωπίζει τις προκλήσεις της μετανάστευσης με τον ένα ή τον άλλο τρόπο: είτε ως εμπόλεμη χώρα είτε ως χώρα υποδοχής. Ένδεικτικό παράδειγμα αυτής της κατάστασης αποτελεί ο πόλεμος μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας, ο οποίος οδήγησε μεταξύ άλλων και στην οδυνηρή έμπειρία του έκτοπισμού. Το τραύμα της αναγκαστικής μετανάστευσης μπορεί να πάρει διάφορες μορφές. Σε αυτό το πλαίσιο, το Summer School of Theology έπεχείρησε να καταδείξει ότι οι ιστορίες των προσφύγων, για να κατανοηθούν εις βάθος, πρέπει να αντιμετωπισθούν ως τμήμα μιᾶς ευρύτερης κρίσεως, στην οποία καταλυτικό ρόλο έχει ή χριστιανική διδασκαλία (π.χ. Βαβυλώνια Αίχμαλωσία) αλλά και άλλες επιστήμες, όπως η Ψυχολογία ή η Φιλοσοφία.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

“25th Congress of the International Organization for the Study of the Old Testament”

Η International Organization for the Study of the Old Testament (IOSOT) διοργάνωσε μεταξύ 11 και 15 Αυγούστου 2025 στο Βερολίνο (Γερμανία) το “25th Congress of the International Organization for the Study of the Old Testament”.

Άφορμή για τή θεματική του Συνεδρίου απέτέλεσαν οι έρευνες και τα τελευταία επιστημονικά πορίσματα γύρω από τή μελέτη τής Παλαιάς Διαθήκης και του Άρχαίου Ίσραήλ.

Οι εργασίες του 25th Congress φιλοξενήθηκαν από τὸ Old Testament Department τής Faculty of Theology του Humboldt University, στην πόλη του Βερολίνου. Σε αυτές συμμετείχαν διακεκριμένοι καθηγητές και έρευνητές από ὄλο τὸν κόσμο, τόσο τῶν Βιβλικῶν Σπουδῶν ὅσο και συναφῶν αντικειμένων, με στόχο τή διεπιστημονική προσέγγιση τῶν τιθέμενων ζητημάτων. Επίσημες γλώσσες του Συνεδρίου ήταν ἡ ἀγγλική, ἡ γερμανική και ἡ γαλλική.

Οι θεματικές ἐνότητες του Συνεδρίου ήταν: α) “Apocalyptic Thinking in Antiquity”, β) “Between Foreign Politics and Scribal Theology: Prophecy Concerning the Nations”, γ) “Digital Humanities and Computational Approaches to the Bible”, δ) “Philological and Linguistic Variety in Northwest Semitic languages (late 2nd and 1st mill. BCE)”, ε) “Scribal Culture and the Hebrew Bible”, στ) “State of Archaeology and Inscriptions in the Eastern Mediterranean in the Persian Period” και ζ) “Representation and Idealisation of Power”.

“Nicaea at 1700: A Council for the Ages?”

Τὸ St. Andrew’s Greek Orthodox Theological College (AUCD) και τὸ Australian (Sydney) University College of Divinity, με τήν ὑποστήριξη του NSW Ecumenical Council, συνδιοργάνωσαν μεταξύ 22 με 23 Αυγούστου 2025 στο Σίδνεϋ (Αὐστραλία) τὸ 5th Theological Symposium, με θέμα: “Nicaea at 1700: A Council for the Ages?”. Άφορμή για τή θεματική του Συνεδρίου ὑπῆρξε ὁ

έορτασμός της 1700ῆς ἐπετείου της Νικαίας (325 μ.Χ.).

Στόχος τοῦ 5th Theological Symposium ἦταν ἡ διερεύνηση τῆς θεολογικῆς, κανονικῆς καὶ λειτουργικῆς κληρονομιάς τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, μιᾶς Συνόδου ποῦ διαμόρφωσε τόσο τὴ χριστιανικὴ πίστη ὅσο καὶ τὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας. Πρόκειται γιὰ ἓνα γεγονός ποῦ ἀποκαλύπτεται ἀπὸ τὴν ὀπτικὴ καὶ τὴ σκέψη τῶν σύγχρονων θεολόγων καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν, τόσο ἐντὸς τῶν δικῶν τους παραδόσεων ὅσο καὶ σὲ οἰκουμενικὸ ἐπίπεδο. Παράλληλα, ἐξετάστηκε καὶ τὸ πῶς ἐπηρεάζει ἡ Νίκαια τὰ θεολογικὰ γράμματα στὸν 21ο αἰῶνα μέσα ἀπὸ μία διεπιστημονικὴ καὶ ὀλιστικὴ προσέγγιση, μὲ σκοπὸ νὰ καταδείξει τὴν ἐξέχουσα καὶ διαχρονικὴ τῆς σημασία.

Οἱ ἐργασίες τοῦ διήμερου Συμποσίου, ποῦ ἐκτάθηκε συνολικὰ σὲ ἑννέα συνεδρίες, πραγματοποιήθηκαν στὸ St. Andrew's College Campus, στὴν περιοχὴ Redfern, τῆς πόλης τοῦ Σίδνεϋ. Σὲ αὐτὲς συμμετείχαν ἐπιστήμονες καὶ ἐρευνητές/ἐρευνήτριες διαφόρων ειδικοτήτων ποῦ παρουσίασαν θέματα σχετικὰ μὲ τὴν Συστηματικὴ Θεολογία, τὴν Πατερικὴ, τὴν Ἠθικὴ, τὶς Βιβλικὲς Σπουδές, τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία καὶ τὴ Λειτουργικὴ.

Οἱ κεντρικὲς ὁμιλίες ἦταν τοῦ Lewis Ayres, Καθηγητοῦ Καθολικῆς καὶ Ἱστορικῆς Θεολογίας τοῦ Department of Theology and Religion τοῦ Durham University (Ντάραμ, Ἡνωμένο Βασίλειο), μὲ τίτλο: "Why is Nicaea Important?", τοῦ Peter Bouteneff, Καθηγητοῦ Συστηματικῆς Θεολογίας στὸ St. Vladimir's Orthodox Theological Seminary (Νέα ὸρκη, Η.Π.Α.), μὲ θέμα: "The Odyssey of the Homoousion" καὶ τοῦ π. John Behr, Καθηγητοῦ Ἀνθρωπολογίας καὶ προέδρου τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ School of Divinity, History, Philosophy & Art History

τοῦ University of Aberdeen (Ἀμπερντίν, Ἡνωμένο Βασίλειο), μὲ θέμα: "God Stands in the Congregation of God': Speaking of God Before and After Nicaea".

Ἀπὸ τὶς εἰσηγήσεις ποῦ παρουσιάσθηκαν ἐνδεικτικῶς ἀναφέρονται αὐτὲς τῆς δρ. Vicki Petrakis, μὲ τίτλο: "Athanasius Contra Mundum: the 'Pillar of the Church' and Neo-Nicene Politics in the Thought of Gregory Nazianzen" (Macquarie University, Σίδνεϋ, Αὐστραλία), τοῦ π. Antonios Kaldas, Λέκτορος Φιλοσοφίας τοῦ St. Cyril's Coptic Orthodox Theological College, μὲ θέμα: "Stranger than We Can Imagine: How recent developments in Consciousness Studies revive an ancient anthropology, give us new ways to express Nicene Christology, and make mystery cool again" (Κάρλτον, Αὐστραλία), τοῦ π. Anastasios Bozakis, Ἀναπλ. Λέκτορος Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τοῦ St. Andrew's Greek Orthodox Theological College, μὲ τίτλο: "Not with the Jews': Nicaea and the Case for an Uncommon Date of Easter", τοῦ δρ. James Rutherford, μὲ θέμα: "One God the Father Almighty? Appropriating Augustine's Exegesis of Deuteronomy 6:4 in Response to the Challenge of Three Gods" (Moore Theological College, Νιούταουν, Αὐστραλία) καὶ τοῦ Lawrence Qummou, Λέκτορος Θεολογίας τοῦ Campion College Australia, μὲ τίτλο: "Salvific Logic: Nicaea and the God-world relationship" (Δυτικὸ Σίδνεϋ, Αὐστραλία).

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

«Ἐπὶ τὰς π(λ)ηγὰς τῶν ὑδάτων...'
μὲ προσανατολισμὸ τὴν βιωσιμότητα καὶ
τὴν ἀειφορία τοῦ θεσσαλικοῦ κάμπου»

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπι-

τροπής Θείας και Πολιτικής Οικονομίας και Οικολογίας, με τη συνεργασία της Ίερας Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων, διοργάνωσε μετα-ξυ 1 και 2 Σεπτεμβρίου 2025 στην Καρδίτσα, υπό την αιγίδα της Α.Μ. του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ίερωνύμου Β', Διεπιστημονικό Περιβαλλοντικό Συνέδριο με θέμα: «'Επιτάς π(λ)ηγὰς τῶν ὑδάτων...' με προσανατολισμὸ τὴν βιωσιμότητα καὶ τὴν ἀειφορία τοῦ θεσσαλικοῦ κάμπου».

Στὶς πέντε συνεδρίες τοῦ Περιβαλλοντικοῦ Συνεδρίου συμμετείχαν 20 ἐπιστήμονες καὶ ἐρευνητὲς διαφόρων εἰδικοτήτων καὶ πεδίων, ποὺ παρουσίασαν θέματα γύρω ἀπὸ τὸ περιβάλλον δύο χρόνια μετὰ τὶς καταστροφικὲς πλημμύρες ποὺ ἐπληξάν τὴ θεσσαλικὴ γῆ.

Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρονται οἱ εἰσηγήσεις τῶν: Χρήστου Καραγιάννη, Καθηγητοῦ Παλαιᾶς Διαθήκης τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ Ε.Κ.Π.Α. καὶ Ἀντιπρύτανη Διοικητικῶν Ὑποθέσεων, Φοιτητικῆς Μέριμνας καὶ Διὰ Βίου Μάθησης τοῦ ἰδίου Πανεπιστημίου, με τίτλο: «Ἡ Βιβλικὴ θεώρηση τῆς κλιματικῆς κρίσης: Θεολογικὲς, ἠθικὲς καὶ οἰκολογικὲς διαστάσεις», τοῦ Κωνσταντίνου Κορναράκη, Καθηγητοῦ Χριστιανικῆς Ἠθικῆς καὶ Βιοηθικῆς τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ἰδίου Πανεπιστημίου, με θέμα: «Τεχνητὴ Νοημοσύνη καὶ Οἰκολογία: Μπορεῖ ἡ τεχνολογία νὰ συμβάλει με τὸν τρόπο τῆς στὴν εὐχαριστιακὴ ἀναφορὰ τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο στὸ Θεό;», τῆς Ἀθανασίας Ἀλωνισιώτη, Καθηγ. Αὐτοδιαχειριζόμενων Κινητῶν καὶ Ἀσύρματων Δικτύων τοῦ Τμήματος Πληροφορικῆς καὶ Τηλεπικοινωνιῶν τοῦ ἰδίου Πανεπιστημίου, με τίτλο: «Ἀξιοποίηση τῶν ψηφιακῶν τεχνολογιῶν γιὰ

βιώσιμη ἀνθεκτικότητα καὶ πολιτικὴ προστασία», τῆς Εὐθυμίας Συγκολλίτου, Ὁμότ. Καθηγήτριας Σχολικῆς καὶ Περιβαλλοντικῆς Ψυχολογίας τοῦ Α.Π.Θ., με θέμα: «Ἡ συμβολὴ τῆς περιβαλλοντικῆς ψυχολογίας στὴν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος», τοῦ Νικήτα Μυλόπουλου, Καθηγητοῦ Ἔργων Προστασίας καὶ Ἀξιοποίησης Ὑδάτινων Πόρων τοῦ Τμήμ. Πολιτικῶν Μηχανικῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας καὶ διευθυντοῦ τοῦ Ἔργαστηρίου Ὑδρολογίας καὶ Ἀνάλυσης Ὑδατικῶν Συστημάτων, με τίτλο: «Δὸς μοι πιεῖν': Λειψυδρία καὶ Κλιματικὴ Ἀνθεκτικότητα. Πὼς ἐρμηνεύουμε τὸν Daniel;» καὶ τοῦ ἀρχιμ. Ἀλέξιου Σαμαρτζῆ, γεωπόνου καὶ θεολόγου, με θέμα: «Οἱ πολιτικὲς ἐπιλογὲς τῆς Ε.Ε. γιὰ τὸν πρωτογενῆ τομέα προσεγγίζουν τὶς κατευθυντήριες γραμμὲς τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως».

«IB' Συνάντηση Ἑλλήνων Βυζαντινολόγων»

Τὸ Τμήμα Φιλολογίας καὶ τὸ Τμήμα Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης διοργάνωσαν μεταξύ 25 με 28 Σεπτεμβρίου 2025 στὸ Ρέθυμνο, ὑπὸ τὴν αιγίδα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Βυζαντινῶν Σπουδῶν, τὴ «IB' Συνάντηση Ἑλλήνων Βυζαντινολόγων».

Ἡ ἐναρκτήρια συνεδρία πραγματοποιήθηκε στὶς 25 Σεπτεμβρίου στὴν Αἴθουσα Παντελῆ Πρεβελάκη τοῦ Ὁδείου Παλαιᾶς πόλης Ρεθύμνου. Ἡ ὁμότιμη διευθύντρια τοῦ Ι.Ι.Ε. / Ε.Ι.Ε. Χριστίνα Ἀγγελίδη ἔδωσε τὴν κεντρικὴ διάλεξη με θέμα: «Ἱστορίες θαυμαστῆς καὶ ὠφέλιμης. Ἡ διάδοση καὶ τὸ κοινὸ τους».

Από τις 26 έως και τις 27 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκαν 33 παράλληλες συνεδρίες στα Διδακτήρια της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης στην Πανεπιστημιούπολη Γάλλου, με τη συμμετοχή 165 όμιλητών/όμιλητριών διαφόρων ειδικοτήτων και πεδίων. Η Συνάντηση διακρίθηκε σε τρεις μεγάλους θεματικούς άξονες: α) «Αρχαιολογία και Τέχνη», β) «Ιστορία» και γ) «Φιλολογία – Φιλοσοφία – Μουσικολογία». Ο πρώτος άξονας αποτελείτο από τις έξι ένότητες: α) «Οικιστική – Αρχιτεκτονική», β) «Μεταβυζαντινή Ζωγραφική», γ) «Όχρωματική και Ύποδομές», δ) «Εικόνες», ε) «Αρχιτεκτονική – Τοπογραφία», στ) «Μεταβυζαντινή Τέχνη», ζ) «Κεραμική», η) «Νομίσματα – Γλυπτική», θ) «Χορηγία /ή Παραγγελιοδότες και συλλέκτες», ι) «Βυζαντινή Ζωγραφική» και ια) «Από τη μεσαιωνική Κρήτη στο Σινά». Ο δεύτερος άξονας συνίστατο από τις κάτωθι ένότητες: α) «Εκκλησιαστική ιστορία, σχέσεις Έκκλησίας και κράτους», β) «Οικονομία, κοινωνία, μοναχισμός», γ) «Θεσμοί, πρόσληψη στη νεότερη εποχή», δ) «Δίκαιο», ε) «Έξωτερική πολιτική», στ) «Προσωπογραφία, σφραγιδολογία, έπιγραφική», ζ) «Στρατιωτική ιστορία», η) «Πολιτική ιδεολογία και πρακτική», θ) «Ιστορική γεωγραφία, τοπογραφία» και ι) «Παρουσιάσεις έρευνητικών προγραμμάτων». Ο τρίτος και τελευταίος άξονας συγκροτείτο από τις παρακάτω ένότητες: α) «Έκπαίδευση, θεωρητικά Έγχειρίδια», β) «Ποίηση», γ) «Ποίηση και Ύμνογραφία», δ) «Καθημερινός Βίος. Μαρτυρίες», ε) «Μουσικολογία», στ) «Ιστορία και Κριτική Κειμένων. Έκδοτικά Ζητήματα», ζ) «Αφηγηματικές τεχνικές, θέματα λογοτεχνικής κριτικής», η) «Ιστοριογραφία. Κείμενα», θ) «Θέματα

Γλώσσας και Λογοτεχνικής Κριτικής», ι) «Φιλοσοφία», ια) «Παλαιογραφία, Παράδοση των Κειμένων, Έκδόσεις» και ιβ) «Φιλοσοφία».

Από τις εισηγήσεις που παρουσιάστηκαν ένδεικτικώς αναφέρονται αυτές του Γιάννη Δρίβα, ύποφ. δρ. Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης του Α.Π.Θ., με θέμα: «Τὰ φυτὰ στὴ νωπογραφία τοῦ Θεοφάνη τοῦ Κρητός “Ὁ Ἀδάμ ὀνοματίζει τὰ ζῶα” στὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίου Νικολάου Ἀναπαυσᾶ στὰ Μετέωρα» τῆς Βασιλικῆς Ζορμπά, δρ. Βυζαντινῆς Αρχαιολογίας τοῦ Ε.Κ.Π.Α. καὶ τῆς Σοφίας-Μαρίας Βερούτη, ἀρχαιολόγου (Ε.Κ.Π.Α.), με τίτλο: «Μία ἄγνωστη εἰκόνα με σκηνές ἀπὸ τὸν Κύκλο τοῦ Πάθους στὸν ναὸ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ στὴ Δρουσιδα τῆς Κύθνου (τέλη 17ου – ἀρχές 18ου αἰ.)» τῆς Μαριάννας Κατηφόρη, ύποφ. δρ. Βυζαντινῆς Αρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης, με θέμα: «Μελετώντας τὸ ἀνατολικὸ ἄκρο τῆς Κρήτης: ἡ Βυζαντινὴ Σητεία κατὰ τὴ βενετικὴ κατάκτηση» τοῦ Andrea Babuin, Λέκτορος Βυζαντινῆς Αρχαιολογίας καὶ Τέχνης τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων, με τίτλο: «Ἐνα ἄγνωστο βενετικὸ πορτραῖτο τοῦ Καρδινάλιου Βησσαρίωνα» τῆς Ἀναστασίας Δρανδάκη, Αναπλ. Καθηγήτριας Βυζαντινῆς Αρχαιολογίας καὶ Τέχνης τοῦ Ε.Κ.Π.Α. – Μουσείο Μπενάκη, με θέμα: «Οἱ εἰκόνες τῆς Μονῆς Σινᾶ ὡς ἱστορικὰ παλίμψηστα» τοῦ δρ. Μάριου-Κωνσταντίνου Ἰωάννου, ἐντεταλμένου διδάσκοντα Βυζαντινῆς Ἱστορίας στὸ Ε.Κ.Π.Α., με τίτλο: «Ἴνα δὲ τὸ κεφαλαϊωδέστατον συντόμως εἶπω, κοινῇ πάντων ἤρεσε κρίσει τὴν ἀγιωτάτην τοῦ πάσχα ἑορτὴν μιᾶ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συντελεῖσθαι: Ἡ ex facto σύνοδος τῆς Νίκαιας (325)»

τοῦ Εὐάγγελου Σταυρόπουλου, δρ. Βυζαντινῆς Ἱστορίας, με θέμα: «Κατασκευάζοντας τὴν ἀγιολογικὴ εἰκόνα τοῦ Ἀλεξίου Α΄ Κομνηνοῦ: Ἡ περίπτωση τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Φιλεώτου (12ος αἰ.)»· τοῦ Ἡλίας Ταξίδη, Καθηγητοῦ Βυζαντινῆς Φιλολογίας τοῦ Α.Π.Θ., με τίτλο: «Μιὰ ἀγνωστὴ συλλογὴ τῶν ποιημάτων τοῦ Μανουὴλ Φιλῆ. Ὁ κώδικας Μετοχίου Παναγίου Τάφου 351. Κριτικὴ ἔκδοση καὶ σχόλια»· τοῦ Μιχαήλ Στρουμπάκη, Ἀναπλ. Καθηγητοῦ Βυζαντινῆς Μουσικολογίας τῆς Α.Ε.Α.Κ., με θέμα: «Τὰ μουσικὰ μέλη τῆς ἑορτῆς τῶν Ἁγίων Δέκα Μαρτύρων τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ. Ἀπὸ τὸ ὕστερο Βυζάντιο στὴν ψαλτικὴ παράδοση τῆς Κρητικῆς Ἀναγέννησης» καὶ τοῦ Ἀθανάσιου Κερεφίδη, ὑποψ. δρ. Βυζαντινῆς Φιλοσοφίας τοῦ Ε.Κ.Π.Α., με τίτλο: «Capita XLV Thomistica: πρὸς μίαν editio princeps (χρφ. Vindobonensis theol. gr. 243: 256 καὶ Bodl. Barocci 94)».

Ἡ ΙΒ΄ Συνάντηση ὀλοκληρώθηκε στὶς 28 Σεπτεμβρίου με ἀποφώνηση ἀπὸ τὴν Θεοδώρα Ἀντωνοπούλου, Καθηγήτρια Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας τοῦ Τμήματος Φιλολογίας τοῦ Ε.Κ.Π.Α. καὶ γενικὴ γραμματέα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Βυζαντινῶν Σπουδῶν καὶ ἀκολούθως με τὸν Ἀπολογισμὸ ἀπὸ ἐκπροσώπους τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς.

«Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία
καὶ ἡ ὄντολογία» τῆς τεχνολογίας:
ἀνθρωπολογικὲς, πολιτικὲς,
οἰκονομικὲς, κοινωνικὲς
καὶ πολιτισμικὲς συνέπειες»

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διοργάνωσε ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου ἕως 1 Ὀκτωβρίου 2025 στὴ Θεσσαλονίκη, τὸ Β΄ Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο

τοῦ περιοδικοῦ Θεολογία, με θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία καὶ ἡ ὄντολογία» τῆς τεχνολογίας: ἀνθρωπολογικὲς, πολιτικὲς, οἰκονομικὲς, κοινωνικὲς καὶ πολιτισμικὲς συνέπειες».

Ἡ τελετὴ ἑναρξῆς τοῦ Β΄ Διεθνοῦς Συνεδρίου πραγματοποιήθηκε στὶς 29 Σεπτεμβρίου (ἀπόγευμα) στὸν Ἱ. Ν. Ἁγίου Δημητρίου Πολιούχου Θεσσαλονίκης, ὅπου ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος κήρυξε τὴν ἑναρξὴ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, παρουσία τῆς Α.Ε. τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Ἀν. Τασούλα καὶ τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων τῶν Ἁγιωτάτων Ἐκκλησιῶν Βουλγαρίας κ. Δανιὴλ, Κύπρου κ. Γεωργίου καὶ Ἀλβανίας κ. Ἰωάννου, καθὼς καὶ Ἐκπροσώπων τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων καὶ τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν τῆς Σερβίας, τῆς Ρουμανίας καὶ τῆς Γεωργίας καὶ τῶν Αὐτονόμων Ἐκκλησιῶν τῆς Φινλανδίας καὶ τῆς Ἑσθονίας. Ὁ Ὁμότιμος Διευθυντὴς τοῦ Ε.Ι.Ε., Καθηγητὴς Εὐθύμιος Νικολαΐδης, ἔδωσε τὴν κεντρικὴ διάλεξη με θέμα: «Ἡ ὄντολογία τῆς σύγχρονης τεχνολογίας».

Πρὶν ἀπὸ τελετὴ ἑναρξῆς, τὸ πρωὶ τῆς 29ης Σεπτεμβρίου, πραγματοποιήθηκε στὴν Αἴθουσα Αἰμίλιου Ριάδη τοῦ Μεγάλου Μουσικῆς Θεσσαλονίκης Στρογγυλὴ Τράπεζα με θέμα: «Ἡ ἱστορικὴ καὶ πολιτισμικὴ ἐμπειρία τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν καὶ οἱ σύγχρονες τεχνολογικὲς προκλήσεις», ὑπὸ τὸν συντονισμὸ τοῦ Ἀριστοτέλη (Τέλη) Τύμπα, Καθηγητοῦ Ἱστορίας τῆς Τεχνολογίας στοὺς Νεότερους Χρόνους τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καὶ Φιλοσοφίας τῆς Ἐπιστήμης τοῦ Ε.Κ.Π.Α. Στὴ Στρογγυλὴ Τράπεζα συμμετεῖχαν ὁ Gjergji Mulla, Ἀναπλ.

Καθηγητής του Τμήματος Στατιστικής και Έφαρμοσμένης Πληροφορικής και Άναπλ. Κοσμήτορας της Σχολής Οικονομικών Έπιστημών στο Πανεπιστήμιο Τιράνων (Άλβανία), ο Vesselin Petkov, Καθηγητής Θεωρητικής Φυσικής και Φιλοσοφίας και διευθυντής του Ίνστιτούτου “Hermann Minkowski”, Μόντρεαλ, Καναδάς / Τμήμα Φιλοσοφίας της Έπιστήμης, Ίνστιτούτο Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας, Βουλγαρική Ακαδημία Έπιστημών, ο Aleksandar Petrović, Καθηγητής Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας, Ήθικης και Ιστορίας των Έπιστημών του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Έπιστήμης και της Τεχνολογίας στο Πανεπιστήμιο Βελιγραδίου (Σερβία), ο Aleksandar Spasenovski, Καθηγητής και διευθυντής Τομέα Συνταγματικού Δικαίου και Πολιτικών Συστημάτων στο Ίνστιτούτο Νομικών και Πολιτικών Έπιστημών της Νομικής Σχολής Iustinianus Primus του Πανεπιστημίου «Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος» (Σκόπια, Βόρεια Μακεδονία) και ο Şeref Halil Turan, Καθηγητής Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφίας και διευθυντής του Έρευνητικού Κέντρου Έφαρμοσμένης Ήθικης στο Πολυτεχνείο Μέσης Ανατολής (Άγκυρα, Τουρκία).

Αμέσως μετά πραγματοποιήθηκαν στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, στο Φουαγιέ Πλατείας του Κτηρίου Μ1, τὰ Έγκαίνια της διαβαλκανικής φωτογραφικής εκθέσεως με τίτλο: «“Σε υπέρμαχον ή Οίκουμένη”»: Ο άγιος Δημήτριος ή Μυροβλήτης στα Βαλκάνια: έμβληματικοί λατρευτικοί χώροι, φορητές εικόνες και τοιχογραφίες», που πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία του Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων. Τὰ έγκαίνια τέλεσαν ή Α.Ε. ή Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Άν.

Τασούλας και ή Α.Θ.Π. ή Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος, παρουσία Προκαθημένων και Έκπροσώπων Έκκλησιών και τών Πολιτικών, Δικαστικών και Στρατιωτικών Άρχών.

Τήν Τρίτη 30 Σεπτεμβρίου έλαβαν χώρα οι έργασίες της πρώτης ήμέρας του Συνεδρίου, στην Αΐθουσα Τελετών του Κτηρίου Διοικήσεως Α.Π.Θ. και στο Δ΄ Άμφιθέατρο της Θεολογικής Σχολής του ίδιου Πανεπιστημίου και την Τετάρτη 1 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκαν οι έργασίες της δεύτερης ήμέρας του Συνεδρίου στην Αΐθουσα Αιμίλιος Ριάδης του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

Στο Συνέδριο παρουσιάσθηκαν συνολικά 52 είσηγήσεις διακεκριμένων καθηγητών και έρευνητών από όλο τον κόσμο, τόσο της Θεολογίας, όσο και πολλών άλλων έπιστημών, με στόχο τη διεπιστημονική προσέγγιση τών τιθέμενων ζητημάτων. Έπίσημες γλώσσες του Συνεδρίου ήταν ή έλληνική και ή άγγλική.

Η θεματική του συνεδρίου: «Η Όρθόδοξη θεολογία και ή ‘όντολογία’ της τεχνολογίας: ανθρωπολογικές, πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνέπειες» έθεσε τον προβληματισμό ότι ή τεχνολογία δεν μπορεί να έξαντλείται στο δίπολο καλή-κακή χρήση, αλλά κατά πόσον όλα τὰ έργαλεία, είτε παραδοσιακά είτε ψηφιακά, εκφράζουν μία όρισμένη αντίληψη περι Θεού, ανθρώπου και κόσμου. Το βασικό συμπέρασμα που συνήχθη από τις έργασίες του Συνεδρίου είναι ότι τὰ παραδοσιακά έργαλεία παραπέμπουν σε μία φιλοσοφία (όντολογία), σύμφωνα με την όποιαν ή άνθρωπος δεν νοείται χωρίς αναφορά στον Θεό, τη φύση και τον συνάνθρωπο και είναι πλήρως συμβατή με την όρθόδοξη θεολογία. Από την άλλη, έγινε έμφανές ότι τὰ ψηφιακά έργαλεία/έφαρμογές

είναι προϊόντα μιᾶς ἄλλης ἀντίληψης, ἢ ὅποια στή βάση της εἶναι αὐτοαναφορική. γεγονός πού τήν καθιστᾶ ἀσύμβατη μέ τήν ὀρθόδοξη θεολογία, ἀκόμη καί ὅταν κάποιος κάνει ἀποκλειστικά καλή χρήση τῶν τεχνολογικῶν ἐφαρμογῶν. Ἀπό τις τοποθετήσεις ἐκφράστηκε ἐν πολλοῖς ὅτι ἡ νέα ψηφιακή πραγματικότητα καί οἱ ἐφαρμογές της, ἀνεξαρτήτως καλῆς ἢ κακῆς χρήσεως, ἐπηρεάζουν τή φύση, τήν οὐσία καί τήν ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς θεολογίας της καί ἐπιδρῶν σέ τομεῖς ὅπως εἶναι ἡ λειτουργική ζωή, ἡ ἀνθρωπολογία, ἡ ποιμαντική καί ἡ ἱεραποστολή, ἀλλά καί σέ ἄλλους τομεῖς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου.

Εἰδικώτερα, ἐνδεικτικές θεματικές ἐνόητες τοῦ Συνεδρίου ἦταν: «Ἐκκλησία, Ἐπιστήμη, Πολιτική καί Τεχνολογία», «Ποιμαντική καί ἐκκλησιαστική πράξη στήν ψηφιακή ἐποχή», «Συνέπειες τῆς

τεχνολογίας στίς θρησκείες καί τήν κοινωνία», «Χριστιανική Ἀνθρωπολογία, Ἐνανθρώπηση καί ψηφιακός μετανθρωπισμός», «Θεολογικές, φιλοσοφικές, ψυχολογικές καί πολιτικές διαστάσεις τῆς σύγχρονης τεχνολογίας», «Τεχνητή νοημοσύνη: ἓνα φάσμα πλανιέται πάνω ἀπό τήν ἀνθρωπότητα» κ.ἄ.

Σημειωτέον, ὅτι ἐκτός ἀπό τις Συνεδρίες πού ἀφοροῦσαν τὰ θέματα τῆς ψηφιακῆς τεχνολογίας καί τῶν συνεπειῶν της, τήν Τρίτη τὸ ἀπόγευμα οἱ Συνεδρίες Δ΄ καί Ε1 καί Ε2 ἀφιερῶθηκαν στήν Ἱστορία καί ἐπιστημονική συμβολή τοῦ περιοδικοῦ Θεολογία, τιμώντας ἔτσι τήν πορεία τοῦ περιοδικοῦ στὸν δεύτερο αἰῶνα τῆς ζωῆς καί ἀδιάλειπτης παρουσίας του.

Ἡ ἔκδοση τῶν Πρακτικῶν τοῦ Β΄ Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τοῦ περιοδικοῦ Θεολογία θά πραγματοποιηθεῖ στὰ ἐπόμενα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ.